

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

**ΘΗΛΑΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ 48 ΩΡΕΣ
ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΤΟΚΕΤΟ
ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΔΕΙΚΤΕΣ
ΠΕΡΙΓΕΝΝΗΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΚΥΠΡΟΣ 2020**

**ΜΑΙΕΥΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ, ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥ-
ΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΕΡΙΟΧΕΣ**

ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Σεπτέμβριος 2022

Ετοιμασία από: Θεοπίστη Κυπριανού

Θηλασμός νεογνών κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά ΤΟΝ ΤΟΚΕΤΟ

Οι πιο κάτω πίνακες και διαγράμματα που ακολουθούν προέρχονται από το Αρχείο Γεννήσεων της Μονάδας Παρακολούθησης Υγείας και αφορούν δεδομένα γεννήσεων από όλες τις μαιευτικές μονάδες στις Ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία περιοχές, ανεξάρτητα από τη μόνιμη διεύθυνση κατοικίας της μητέρας.

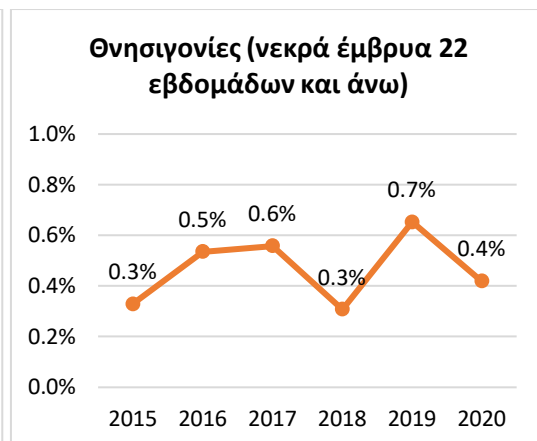
Κατανομή Γεννήσεων

Οι ζωντανές γεννήσεις το έτος 2020 ήταν 9995, αυξημένες σε σχέση με το έτος 2019. Οι θνησιγονίες¹ για το έτος 2020 ήταν 42, πολύ πιο χαμηλές σε σχέση με το έτος 2019, φτάνοντας έτσι το ποσοστό θνησιμότητας στο 4 ανά 1000 συνολικές γεννήσεις.

Κατανομή γεννήσεων κατά έτος, Κύπρος 2015 - 2020

Κατανομή γεννήσεων κατά έτος και ζωτική κατάσταση	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ζωντανές γεννήσεις	9394	9670	9443	9407	9736	9995
Θνησιγονίες (νεκρά έμβρυα 22 εβδομάδων και άνω)	31	52	53	29	64	42
Σύνολο γεννήσεων	9425	9722	9496	9436	9800	10037

Κατανομή γεννήσεων κατά έτος και ζωτική κατάσταση	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ζωντανές γεννήσεις	99.7%	99.5%	99.4%	99.7%	99.3%	99.6%
Θνησιγονίες (νεκρά έμβρυα 22 εβδομάδων και άνω)	0.3%	0.5%	0.6%	0.3%	0.7%	0.4%
Συνολικό ποσοστό γεννήσεων	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

¹ «Θνησιγονία» είναι ο εμβρυϊκός θάνατος, δηλαδή ο θάνατος ενός προϊόντος σύλληψης πριν από την πλήρη έξοδο ή εξαγωγή από το σώμα της μητέρας. Για τις περιπτώσεις θνησιγονίας, εφαρμόζεται τουλάχιστον ένα από τα τρία κριτήρια αναφοράς, με την εξής σειρά: 1) βάρος στη γέννηση, 2) ηλικία κύησης και 3) μήκος σώματος από την κορυφή της κεφαλής έως την πτέρνα. Βάρος στη γέννηση ίσο ή πάνω από 500g ή, όταν το κριτήριο του βάρους στη γέννηση δεν εφαρμόζεται, ηλικία κύησης ίση ή πάνω από 22 συμπληρωμένες εβδομάδες, ή όταν κανένα από τα δύο κριτήρια δεν εφαρμόζεται, μήκος σώματος από την κορυφή της κεφαλής έως την πτέρνα ίσο ή πάνω από 25 cm.

Θηλασμός κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό

Στο πιο κάτω γράφημα παρουσιάζονται τα ποσοστά θηλασμού για τα έτη 2015-2020. Γενικά, είναι σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από ότι ήταν το 2010 σύμφωνα με τα στοιχεία της Euro-Peristat (βλέπε γράφημα στη σελίδα 5, 90.1% το 2020 σε σχέση με 65.7% το 2010). Όσον αφορά τον αποκλειστικό θηλασμό σε σύγκριση με τον μεικτό θηλασμό, τα ποσοστά είναι σε αρκετά χαμηλότερα επίπεδα. Από το 2010, όμως, στον σχετικό πίνακα της Euro-Peristat, υπάρχει σε μια δεκαετία, αύξηση κατά 55% (βλέπε γράφημα στη σελίδα 5, 37.6% το 2020 σε σχέση με 65.7% το 2010).

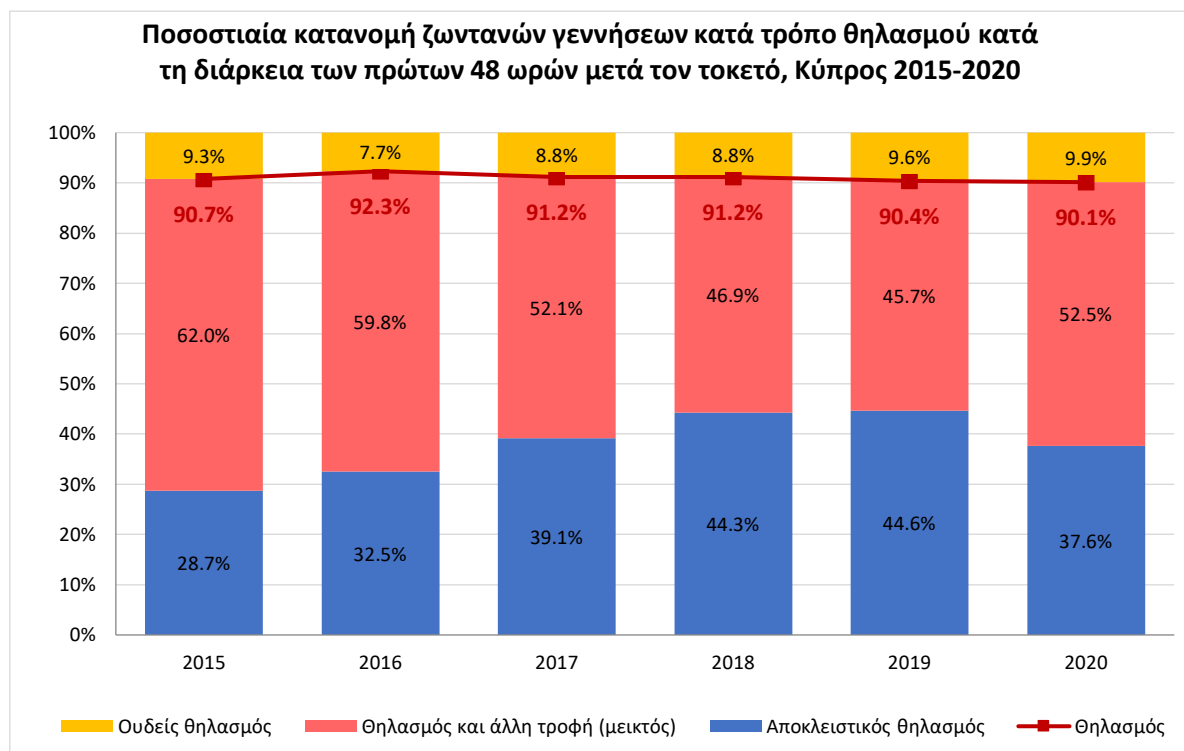
Κατανομή ζωντανών γεννήσεων κατά τρόπο θηλασμού κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό, Κύπρος 2018-2020

Θηλασμός τις πρώτες 48 ώρες	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Αποκλειστικός θηλασμός	2638	3143	3696	4166	4345	3761
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	5687	5773	4918	4413	4451	5246
Ουδείς θηλασμός	851	741	828	825	936	985
Δε δηλώθηκε	218	13	1	3	4	3
Ζωντανές γεννήσεις	9394	9670	9443	9407	9736	9995

Θηλασμός τις πρώτες 48 ώρες	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Αποκλειστικός θηλασμός	28.7%	32.5%	39.1%	44.3%	44.6%	37.6%
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	62.0%	59.8%	52.1%	46.9%	45.7%	52.5%
Ουδείς θηλασμός	9.3%	7.7%	8.8%	8.8%	9.6%	9.9%
% ζωντανών γεννήσεων*	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Θηλασμός	90.7%	92.3%	91.2%	91.2%	90.4%	90.1%

Παρονομαστής: Ζωντανές γεννήσεις

* Οι περιπτώσεις "Δε δηλώθηκε" κατανέμονται σε κάθε κατηγορία με συντελεστή στάθμισης

Θηλασμός κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό κατά τομέα

Στο πιο κάτω γράφημα παρουσιάζονται τα ποσοστά θηλασμού κατά τομέα, ιδιωτικό και δημόσιο, για τα έτη 2018-2020. Γενικά, τα ποσοστά θηλασμού κυμαίνονται στα ίδια περίπου επίπεδα, τόσο στον δημόσιο τομέα, όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Όσον αφορά, όμως, τον αποκλειστικό θηλασμό, στον δημόσιο τομέα, τα ποσοστά είναι σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από ότι στον ιδιωτικό τομέα.

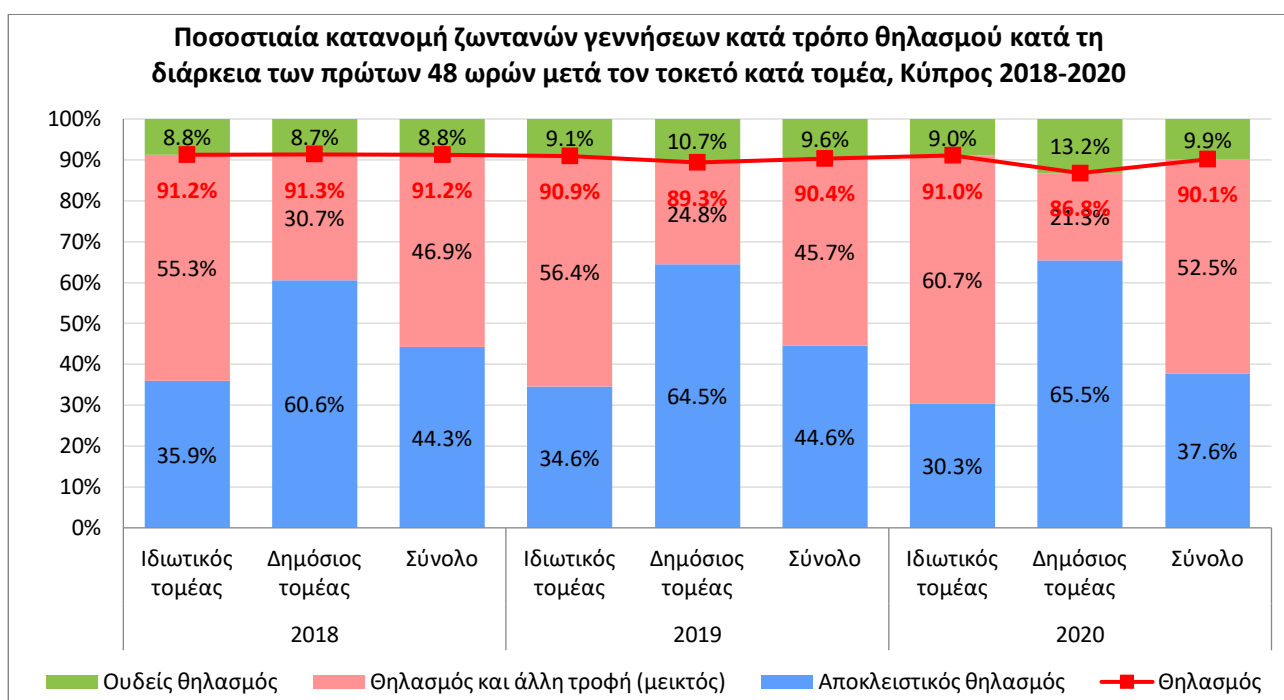
Κατανομή ζωντανών γεννήσεων κατά τρόπο θηλασμού κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό κατά δημόσιο (ΔΗ) και ιδιωτικό (ΙΔ) τομέα, Κύπρος 2018-2020

Θηλασμός τις πρώτες 48 ώρες	2018			2019			2020		
	ΙΔ	ΔΗ	Σύνολο	ΙΔ	ΔΗ	Σύνολο	ΙΔ	ΔΗ	Σύνολο
Αποκλειστικός θηλασμός	2229	1937	4166	2231	2114	4345	2396	1365	3761
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	3431	982	4413	3638	813	4451	4802	444	5246
Ουδείς θηλασμός	548	277	825	587	349	936	709	276	985
Δε δηλώθηκε	3	0	3	4	0	4	3	0	3
Ζωντανές γεννήσεις	6211	3196	9407	6460	3276	9736	7910	2085	9995

Θηλασμός τις πρώτες 48 ώρες	2018			2019			2020		
	ΙΔ	ΔΗ	Σύνολο	ΙΔ	ΔΗ	Σύνολο	ΙΔ	ΔΗ	Σύνολο
Αποκλειστικός θηλασμός	35.9%	60.6%	44.3%	34.6%	64.5%	44.6%	30.3%	65.5%	37.6%
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	55.3%	30.7%	46.9%	56.4%	24.8%	45.7%	60.7%	21.3%	52.5%
Ουδείς θηλασμός	8.8%	8.7%	8.8%	9.1%	10.7%	9.6%	9.0%	13.2%	9.9%
% ζωντανών γεννήσεων*	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%
Θηλασμός	91.2%	91.3%	91.2%	90.9%	89.3%	90.4%	91.0%	86.8%	90.1%

Παρονομαστής: Ζωντανές γεννήσεις

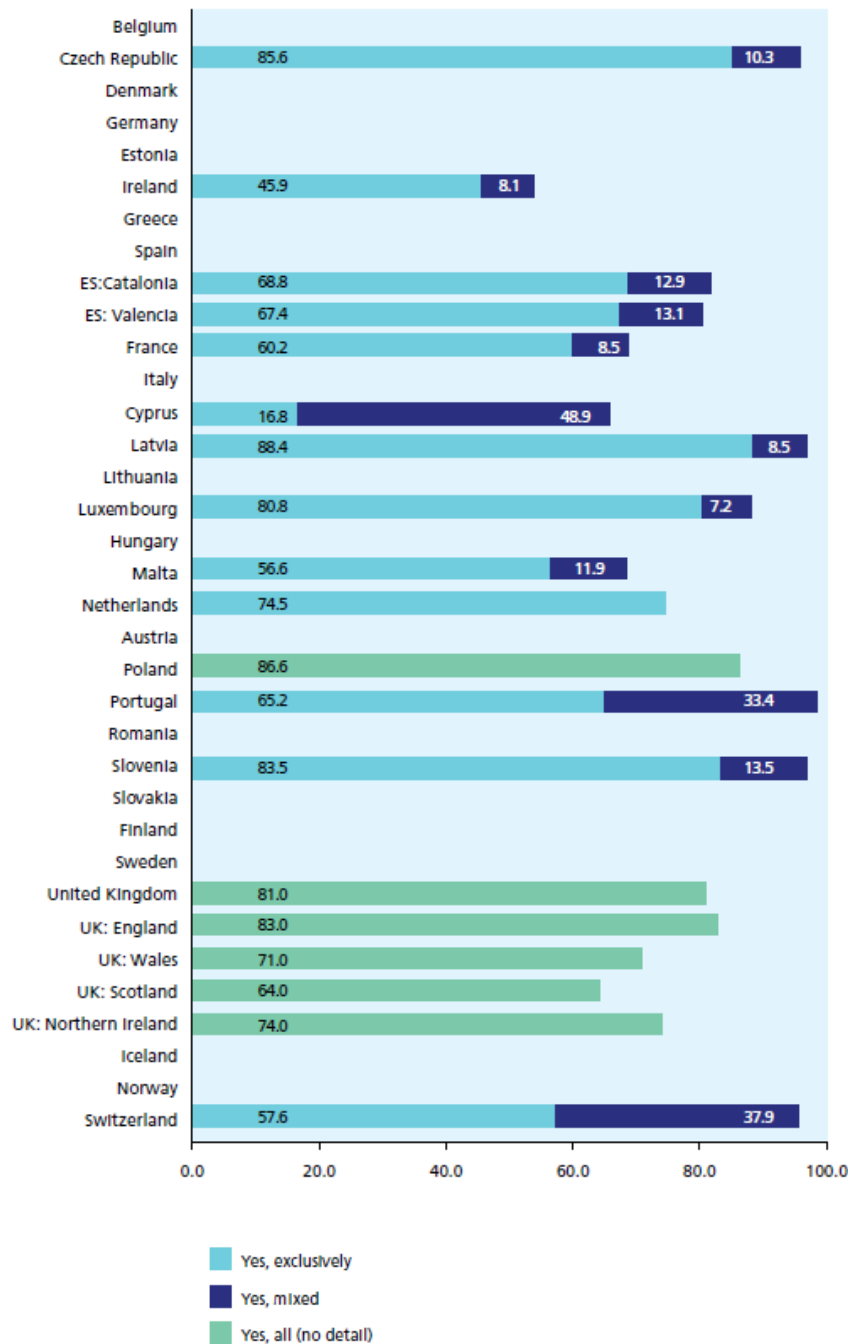
* Οι περιπτώσεις "Δε δηλώθηκε" κατανέμονται σε κάθε κατηγορία με συντελεστή στάθμισης

BREASTFEEDING DURING THE FIRST 48 HOURS AFTER BIRTH, CYPRUS 2010 FOR THE PERINATAL HEALTH REPORT 2010 OF EUROPERISTAT

EUROPEAN PERINATAL HEALTH REPORT

Figure 5.12 Distribution of exclusive and mixed breast feeding for the first 48 hours in 2010

NOTES:
 Cyprus: Perinatal Survey in 2007
 The Netherlands, no data on mixed feeding
 Poland: National Health Survey in 2009
 Portugal: National breastfeeding registry which was set up recently; coverage rate: 55% of public hospitals; includes term newborns from July 2010 to June 2011
 Switzerland: includes healthy term newborns in hospitals and birthing homes participating in Baby Friendly Hospital Initiative; coverage rate: 38%
 UK: no question on mixed feeding, only intended mixed feeding

Source: Perinatal Health Report 2010, Euro-Peristat
http://www.europeristat.com/images/European%20Perinatal%20Health%20Report_2010.pdf

Θηλασμός κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό κατά επαρχία

Το έτος 2020, τα μεγαλύτερα ποσοστά αποκλειστικού θηλασμού παρατηρούνται στην Επαρχία Λεμεσού (47.0%), ενώ τα μεγαλύτερα ποσοστά μεικτού παρατηρούνται στην Επαρχία Λάρνακας (65.0%).

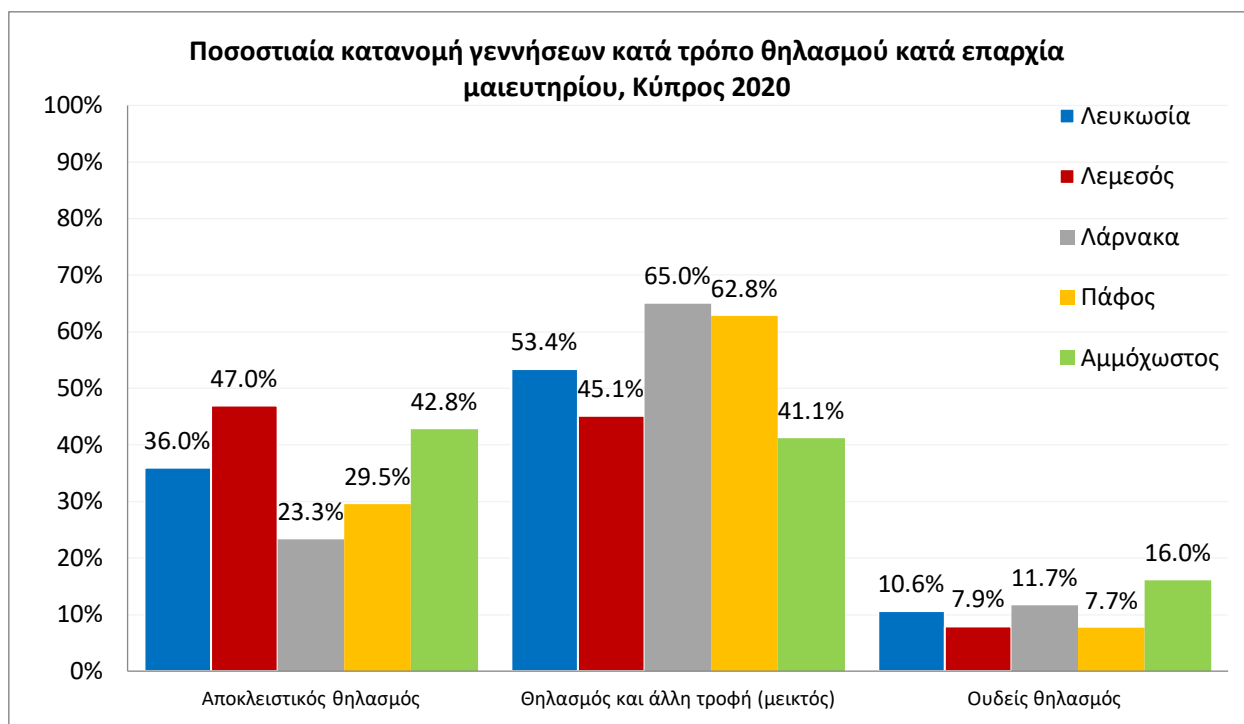
Κατανομή ζωντανών γεννήσεων κατά τρόπο θηλασμού κατά επαρχία, Κύπρος 2020

Θηλασμός κατά επαρχία	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Αμμόχωστος	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	1682	1378	220	302	179	3761
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	2495	1323	613	643	172	5246
Ουδείς θηλασμός	496	233	110	79	67	985
Δε δηλώθηκε	0	0	0	3	0	3
Ζωντανές γεννήσεις	4673	2934	943	1027	418	9995

Θηλασμός κατά επαρχία	Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	Αμμόχωστος	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	36.0%	47.0%	23.3%	29.5%	42.8%	37.6%
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	53.4%	45.1%	65.0%	62.8%	41.1%	52.5%
Ουδείς θηλασμός	10.6%	7.9%	11.7%	7.7%	16.0%	9.9%
% ζωντανών γεννήσεων*	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Παρονομαστής: Ζωντανές γεννήσεις

* Οι περιπτώσεις "Δε δηλώθηκε" κατανέμονται σε κάθε κατηγορία με συντελεστή στάθμισης

Θηλασμός κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό κατά τρόπο τοκετού

Η Κύπρος κατέχει πολύ ψηλά ποσοστά καισαρικών τομών που έφτασαν περίπου στο 55.9% (ζωντανές γεννήσεις) το 2020 σε σχέση με τα ποσοστά για φυσιολογικό τοκετό που ήταν στο 44.1%².

Στις περιπτώσεις φυσιολογικού τοκετού τα ποσοστά για αποκλειστικό θηλασμό είναι ψηλότερα, σχεδόν διπλάσια, σε σχέση με τα αντίστοιχα στις περιπτώσεις καισαρικής τομής.

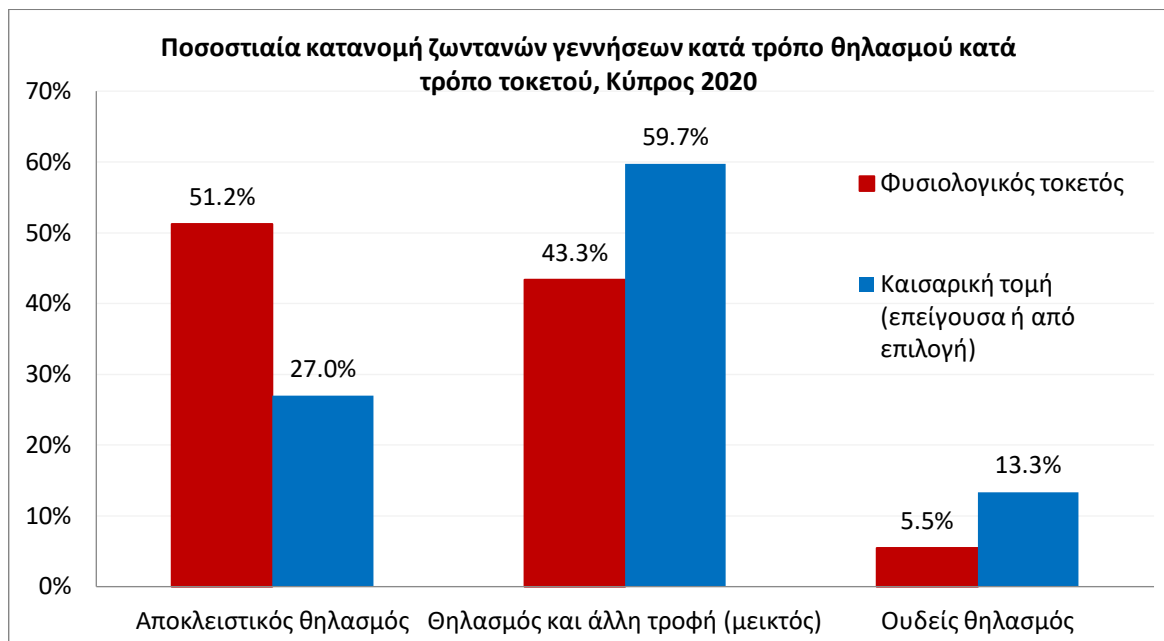
Κατανομή ζωντανών γεννήσεων κατά τρόπο θηλασμού κατά τρόπο τοκετού, Κύπρος 2020

Θηλασμός κατά τρόπο τοκετού	Φυσιολογικός τοκετός	Καισαρική τομή (επείγουσα ή από επιλογή)	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	2255	1506	3761
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	1909	3337	5246
Ουδείς θηλασμός	241	744	985
Δε δηλώθηκε	1	2	3
Ζωντανές γεννήσεις	4406 (44.1%)	5589 (55.9%)	9995

Θηλασμός κατά τρόπο τοκετού	Φυσιολογικός τοκετός	Καισαρική τομή (επείγουσα ή από επιλογή)	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	51.2%	27.0%	37.6%
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	43.3%	59.7%	52.5%
Ουδείς θηλασμός	5.5%	13.3%	9.9%
% ζωντανών γεννήσεων	100.0%	100.0%	100.0%

Παρονομαστής: Ζωντανές γεννήσεις

* Οι περιπτώσεις ""Δε δηλώθηκε" κατανέμονται σε κάθε κατηγορία με συντελεστή στάθμισης

² Πιο αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τις καισαρικές τομές, υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας στον σύνδεσμο:

<https://www.moh.gov.cy/MOH/moh.nsf/All/B1344E78F45BC999C22579C10039912D?OpenDocument>

Θηλασμός κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό κατά ηλικία μητέρας

Οι περισσότερες ζωντανές γεννήσεις στην Κύπρο το έτος 2020, περίπου 71%, προέρχονται από γυναίκες ηλικίας μεταξύ 20-34 ετών. Εντύπωση έχουν τα ποσοστά αποκλειστικού θηλασμού για τις ηλικίες κάτω των 20 ετών που είναι ψηλότερα από τις άλλες ηλικιακές ομάδες.

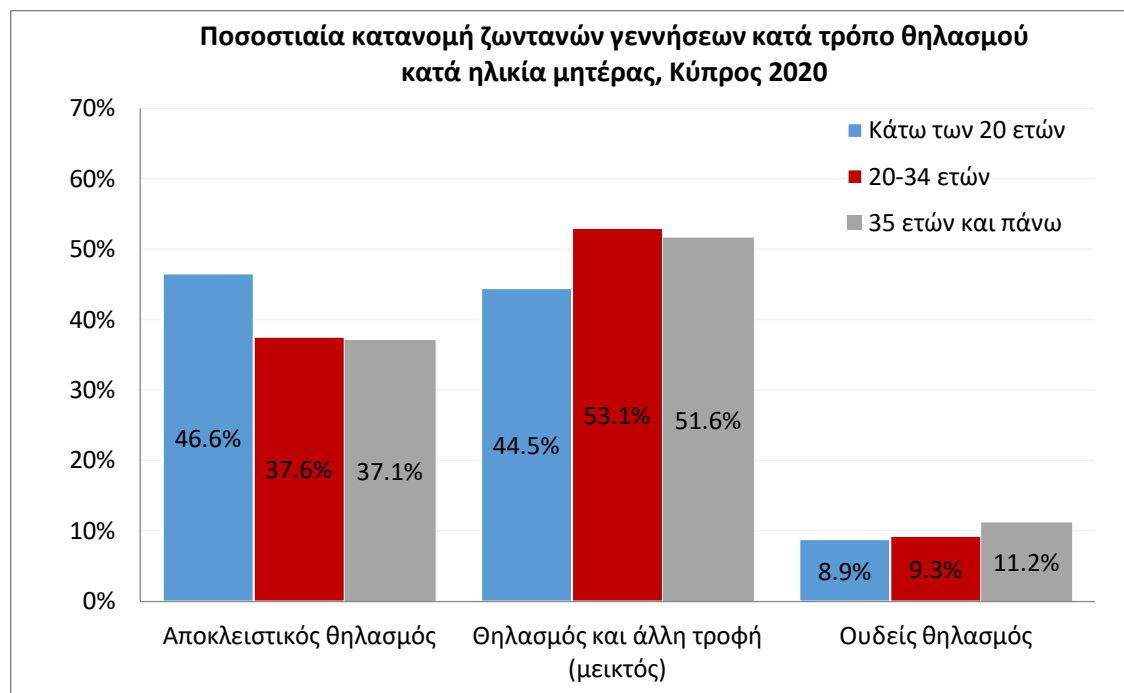
Κατανομή ζωντανών γεννήσεων κατά τρόπο θηλασμού κατά ηλικία μητέρας, Κύπρος 2020

Θηλασμός κατά ηλικιακή ομάδα	Κάτω των 20 ετών	20-34 ετών	35 ετών και πάνω	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	89	2654	1018	3761
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	85	3745	1416	5246
Ουδείς θηλασμός	17	660	308	985
Δε δηλώθηκε	0	2	1	3
Ζωντανές γεννήσεις	191 (2%)	7061 (71%)	2743 (27%)	9995

Θηλασμός κατά ηλικιακή ομάδα	Κάτω των 20 ετών	20-34 ετών	35 ετών και πάνω	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	46.6%	37.6%	37.1%	37.6%
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	44.5%	53.1%	51.6%	52.5%
Ουδείς θηλασμός	8.9%	9.3%	11.2%	9.9%
% ζωντανών γεννήσεων	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Παρονομαστής: Ζωντανές γεννήσεις

* Οι περιπτώσεις "Δε δηλώθηκε" κατανέμονται σε κάθε κατηγορία με συντελεστή στάθμισης

Θηλασμός κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό κατά ψυχοπροφύλαξη

Μεγάλο ποσοστό των γυναικών που ακολουθούν τη μέθοδο της ψυχοπροφύλαξης³ επιλέγουν να θηλάσουν αποκλειστικά.

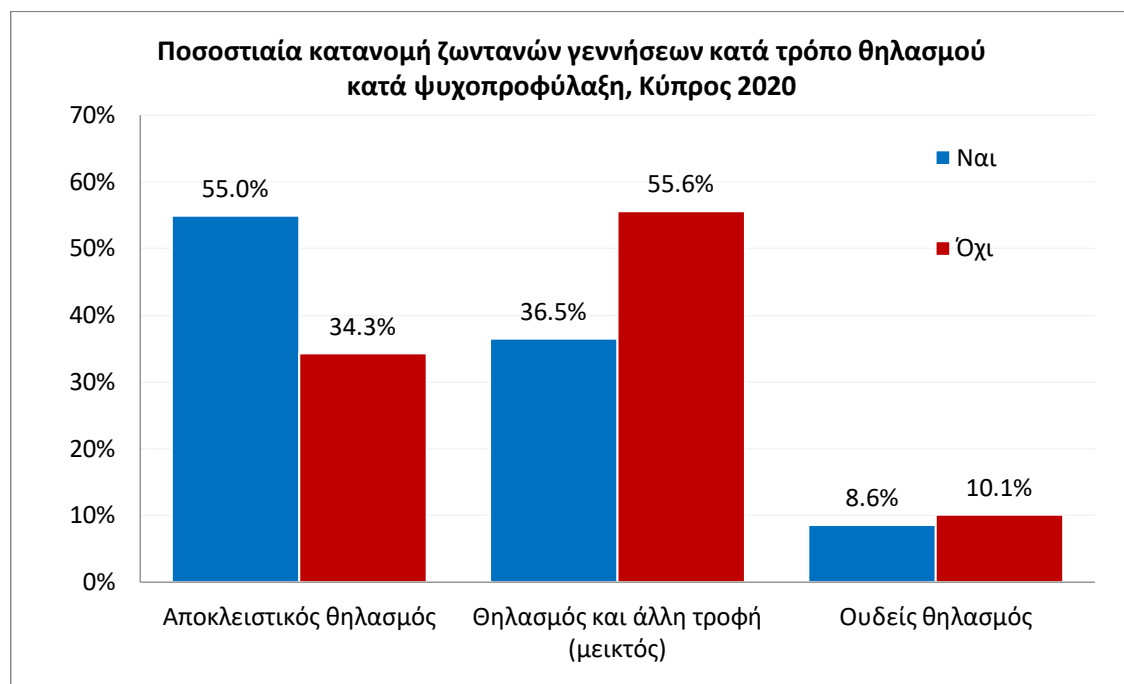
Κατανομή ζωντανών γεννήσεων ανά τρόπο θηλασμού κατά ψυχοπροφύλαξη, Κύπρος 2020

Θηλασμός κατά ψυχοπροφύλαξη	Ναι	Όχι	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	897	2864	3761
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	595	4651	5246
Ουδείς θηλασμός	140	845	985
Δε δηλώθηκε	0	3	3
Ζωντανές γεννήσεις	1632	8363	9995

Θηλασμός κατά ψυχοπροφύλαξη	Ναι	Όχι	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	55.0%	34.3%	37.6%
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	36.5%	55.6%	52.5%
Ουδείς θηλασμός	8.6%	10.1%	9.9%
% ζωντανών γεννήσεων*	100.0%	100.0%	100.0%

Παρονομαστής: Ζωντανές γεννήσεις

* Οι περιπτώσεις "Δε δηλώθηκε" κατανέμονται σε κάθε κατηγορία με συντελεστή στάθμισης

³ "Ψυχοπροφύλαξη" είναι μέθοδος προετοιμασίας των γυναικών για φυσιολογικό τοκετό μέσω ειδικών τεχνικών αναπνοών και χαλάρωσης

Θηλασμός κατά τη διάρκεια των πρώτων 48 ωρών μετά τον τοκετό κατά μέθοδο υποβοηθούμενης γονιμοποίησης

Οι γυναίκες που ακολουθούν κάποια μέθοδο υποβοηθούμενης γονιμοποίησης είναι πιο πιθανό να επιλέξουν καισαρική τομή. Σημειώνεται ότι από τις γυναίκες που υποβοηθούνται με τη μέθοδο της εξωσωματικής, 79.2%⁴ γεννούν με καισαρική τομή. Επομένως, είναι λογικό τα ποσοστά για τον αποκλειστικό θηλασμό στις περιπτώσεις υποβοηθούμενης γονιμοποίησης να είναι χαμηλότερα από αυτά του μεικτού θηλασμού.

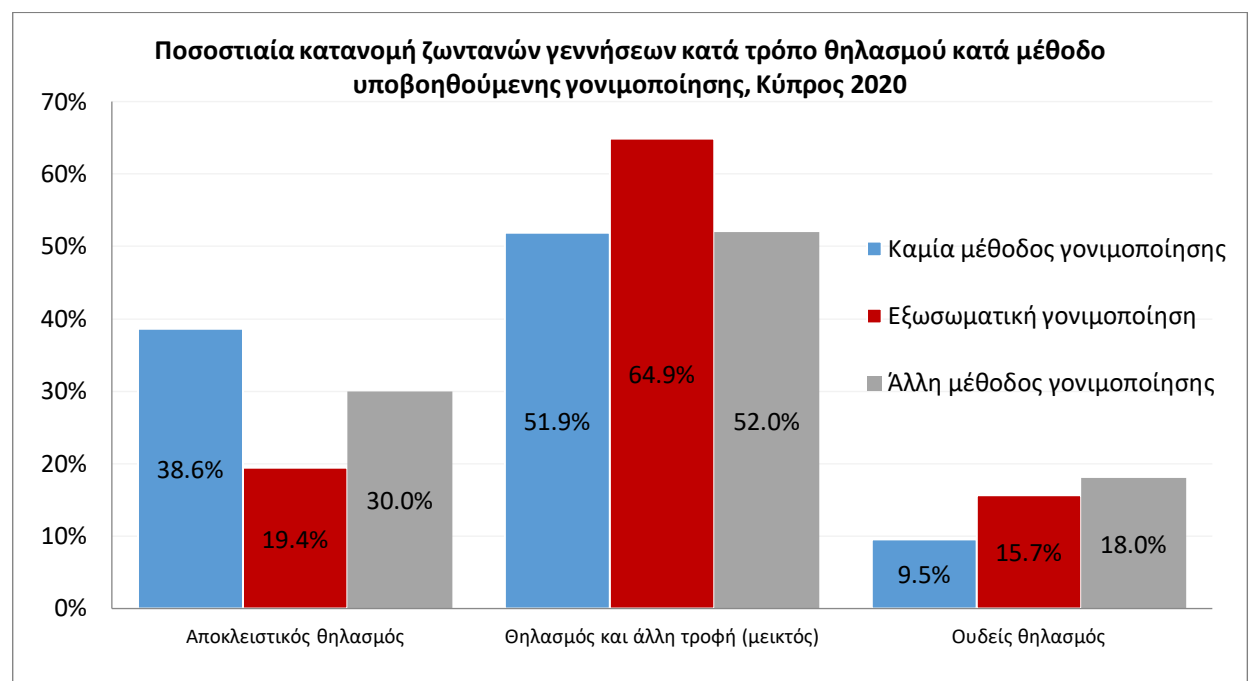
Κατανομή ζωντανών γεννήσεων κατά τρόπο θηλασμού κατά μέθοδο υποβοηθούμενης γονιμοποίησης, Κύπρος 2020

Θηλασμός κατά Υποβοηθούμενη γονιμοποίηση	Καμία μέθοδος γονιμοποίησης	Εξωσωματική γονιμοποίηση	Άλλη μέθοδος γονιμοποίησης	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	3653	93	15	3761
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	4909	311	26	5246
Ουδείς θηλασμός	901	75	9	985
Δε δηλώθηκε	3	0	0	3
Ζωντανές γεννήσεις	9466	479	50	9995

Θηλασμός κατά Υποβοηθούμενη γονιμοποίηση	Καμία μέθοδος γονιμοποίησης	Εξωσωματική γονιμοποίηση	Άλλη μέθοδος γονιμοποίησης	Σύνολο 2020
Αποκλειστικός θηλασμός	38.6%	19.4%	30.0%	37.6%
Θηλασμός και άλλη τροφή (μεικτός)	51.9%	64.9%	52.0%	52.5%
Ουδείς θηλασμός	9.5%	15.7%	18.0%	9.9%
% ζωντανών γεννήσεων	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Παρονομαστής: Ζωντανές γεννήσεις

* Οι περιπτώσεις "Δε δηλώθηκε" κατανέμονται σε κάθε κατηγορία με συντελεστή στάθμισης

⁴ Πιο αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με τις καισαρικές τομές, υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας στον σύνδεσμο:

<https://www.moh.gov.cy/MOH/moh.nsf/All/B1344E78F45BC999C22579C10039912D?OpenDocument>

